

สารสำนักหอสมุดกลาง ปีที่ 19 ฉบับที่ 7 ประจำปีกษัแรกเดือนเมษายน 2546

ตีสิบแปดพรรษามหาภูมิจักรีวงศ์

2 เมษายน 2546

สี่	รอบพระชนม์มัตถมาบรรจบ
สิบ	นิว้นบพูนเกิดท่านสรรเสริญ
แปด	ทิศทั่ววยไทยพูนเกิดเทิน
ชันษา	ทรงพระเจริญนิรันดร์กาล
สม	ศักดิ์ศรีภูมิรัจจรังสี
เด็จพระ	อัจฉริยทรงสร้างสืบสาน
เทพรัตน	จรัสเหล่าสุชาธาร
ราชสุดา	ทรงประทานพระพรชัย
ทรง	เป็นขวัญกำลังใจไทยทั้งชาติ
พระ	คือปราชญ์รู้รอบศาสตร์ทุกสมัย
เจริญ	ชนม์เจริญขวัญสำราญ พระทัย
เทอญ	เทพให้อารักท่านนิรันดร์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่

สำนักหอสมุดกลาง

(ชวนพิศ สุกันสนีย์ – ประพันธ์)

ISO 9002

ถาม-ตอบ เกี่ยวกับระบบคุณภาพ ISO 9002

ถาม กรอบ (Frame work) สำหรับกำหนดเป้าหมายคุณภาพ หรือวัตถุประสงค์คุณภาพ (Objective Policy - OP)

ตอบ ได้แก่อะไรบ้าง

1. แผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) ขององค์กร
2. นโยบายคุณภาพ (Quality Policy - QP) ซึ่งเอามาจากความต้องการของลูกค้า หรือผู้รับบริการ (Customer)

ถาม เป้าหมายคุณภาพ (Objective Policy – OP) มีไว้เพื่ออะไร

ตอบ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูง ใช้เป็นดัชนีการพัฒนสมรรถนะ (Performance) ขององค์กร เปรียบเหมือนคนขับรถ = ศูนย์บริหาร ต้องคุมมิเตอร์ต่าง ๆ เช่น ความเร็ว น้ำมัน ไฟฟ้า มิเตอร์ คือ KPI (Key Performance Indicators) = ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน

ถาม เป้าหมายคุณภาพที่ถูกต้องมีลักษณะอย่างไร

ตอบ

1. ต้องสามารถวัดได้ (Measurable)
2. ใช้ออกประสิทธิผล (Effectiveness) ขององค์กรได้
3. ใช้ออกประสิทธิภาพ (Efficiency) ขององค์กรได้
4. สื่อสารให้ทราบทั่วทั้งองค์กร
5. กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพที่ตั้งไว้
6. ทบทวน (แก้ไข/ปรับปรุง/) เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องและมีระบบ (PDCA = Plan Do Check Action)
7. สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญาขององค์กร

ถาม เป้าหมายคุณภาพที่ดีต้อง SMART หมายความว่าอย่างไร

ตอบ

มีบางคนบอกว่า S = specific = ชัดเจน เฉพาะเจาะจง

M = measurable = วัดได้

A = achievable = ไม่ยากเกินไป ไม่ง่ายเกินไป

R = realistic = เป็นจริง

T = timebased = ภายใต้อายุระยะเวลาที่เหมาะสม

ถาม กรณีที่เป้าหมายคุณภาพเป็นรูปธรรม เราวัดได้ด้วยตัวเลข เช่น % ของเสีย % ที่ลดลง ฯลฯ แต่เป้าหมาย

ตอบ บางอย่างเป็นนามธรรม จะวัดได้อย่างไร

กรณีที่เป้าหมายเป็นนามธรรม เช่น ความพึงพอใจ เราอาจใช้แบบ “เปรียบเทียบ” (Comparable) เช่น

จัดเป็นเกรด (Grading) จัดลำดับ (Ranking) จัดระดับ (Level)

ถาม ในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพ ต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

ตอบ

1. ความต้องการปัจจุบันขององค์กร (Current needs) ในด้านต่าง ๆ เช่น การทำตามความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ การตลาด
 2. ความต้องการในอนาคตขององค์กร (Future needs) ในด้านต่าง ๆ เช่น การตลาด (ข้อ 1 และข้อ 2 ต้องสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประยุทธ์ขององค์กรนั่นเอง)
 3. ข้อบกพร่อง หรือสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่พบ (NC)
 4. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสินค้า/บริการ
 5. ระดับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ (Stakeholder)
 6. ผลการประเมินเป้าหมายคุณภาพ (Self-Assessment)
 7. ผลการเปรียบวัด (Benchmarking) การเปรียบเทียบกับคู่แข่ง
 8. จุดแข็ง จุดอ่อนที่ต้องปรับปรุง
 9. ทรัพยากรที่จำเป็นในการทำให้บรรลุเป้าหมายเช่น งบประมาณ บุคลากร
- สาธารณูปโภค สภาพแวดล้อม

ถาม

เรื่องของเป้าหมายคุณภาพ ใน ISO 9000 : 1994 มีข้อแตกต่างจาก ISO 9001 : 2000 ใช่หรือไม่

ตอบ

ใช่ เพราะ ISO 9000 : 1994 เป็นลักษณะ “ทำตามทีเขียน เขียนตามทีทำ” วัดผลไม่ได้ หรือเห็นได้ไม่ชัดเจนว่าทำ ISO 9000 แล้ว องค์กรได้ประโยชน์อย่างไร แต่การทำ ISO 9000 : 2000 ทำให้เห็นการ พัฒนาคุณภาพขององค์กรได้ชัดเจน

ถาม

ในวงการการศึกษามีการใช้ศัพท์ ดัชนี มาตรฐาน องค์ประกอบ คุณภาพ เช่น มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวข้องกับเป้าหมายคุณภาพของ ISO 9000 อย่างไร

ตอบ

มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติใช้แนวทางของ KPI (Key Performance Indicator) หรือดัชนีชี้วัด ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นแค่ข้อกำหนด 5.4.1 ของระบบ ISO 9000 : 2000 เท่านั้น (ไม่ใช่ทั้งหมด)

ถาม

แก้ไข (Corrective) ต่างจาก ป้องกัน (Preventive) อย่างไร

ตอบ

การแก้ไข (Corrective) จะกระทำเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ (Prevent recurrence) นั่นคือต้องเคยเกิดมาแล้วและเราหาทางป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก

การป้องกัน (Preventive) จะกระทำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด (Prevent occurrence) นั่นคือ ยังไม่เกิดแต่ป้องกันไม่ให้เกิดเสียตั้งแต่ต้น ดังนั้นจึงต้องอ่านหนังสือมาก ๆ ทำนายผลให้เป็น ทำงานวิจัย รับฟังข่าวสารต่าง ๆ เพราะเรื่องนั้น ๆ ยังไม่เกิดปัญหาที่เรา แต่เราไม่อย่าให้เกิดเลย เช่น ไฟไหม้ที่อื่นแต่เราไม่อย่าให้เกิดที่ทำงานของเรา เราจึงป้องกันไว้แต่ต้น โดยการติดตั้ง เครื่องดับเพลิงไว้ตามจุดต่าง ๆ ของอาคาร มีการฝึกอบรมการใช้เครื่องดับเพลิง เป็นต้น

การป้องกันจะง่ายกว่าการแก้ไข แต่เรามักจะคิดไม่ออกว่าจะป้องกันอะไร อย่างไร ก็คิดไปหมดแล้วนี่

องค์กรที่ทำการป้องกันเก่ง ๆ ต้องทำ Benchmark อยู่เสมอ ๆ ดูงานบ่อย ๆ มีการวิจัยมาก ๆ รับฟังข่าวสารมาก ๆ เมื่อรับรู้แล้วต้องนำเสนอเข้าที่ประชุม เพื่อทำข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันด้วย

หนังสือดีเด่นแห่งชาติ

ผลการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2546 ของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
มีดังนี้

กลุ่มหนังสือสารคดี

รางวัลดีเด่น - ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย มี 3 รางวัล ได้แก่

1. นักเรียนเนเธอร์แลนด์ ผู้ประพันธ์ ดร.วิชิตวงษ์ ณ ป้อมเพชร
10. ประวัติศาสตร์อารยธรรมภาคใต้แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทย

ผู้ประพันธ์ ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์

3. พระพุทธรูป มรดกล้ำค่าของเมืองไทย ผู้ประพันธ์ ทศพล จังพานิชย์กุล

กลุ่มหนังสือนวนิยาย

รางวัลดีเด่น ปีกแดง ผู้ประพันธ์ วินทร์ เลียววาริณ

รางวัลชมเชย มี 3 รางวัล ได้แก่

1. ตะเกียงแก้ว ผู้ประพันธ์ กัญญ์ชลา
2. โปรเจกต์เอกซ์ ผู้ประพันธ์ ชัยคุปต์
3. ลับแลฉายเมฆ ผู้ประพันธ์ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

กลุ่มหนังสือกวีนิพนธ์

รางวัลดีเด่น มหารัตนพิมพวงศ์ คำฉันท์ ดำเนินพระแก้วมรกตฉบับสมบูรณ ผู้ประพันธ์ ชูชาติ
ชุ่มสนิท

รางวัลชมเชย มี 3 รางวัล ได้แก่

1. คราบมนุษย์ ผู้ประพันธ์ ธัญญา ธัญญามาศ
2. โกลงสำนวนสุภาษิตไทย ผู้ประพันธ์ สุทธิ ภิบาลแทน
3. ม่านฝนบังฟ้า ผู้ประพันธ์ วันเนาวิ ยูเด็น

กลุ่มหนังสือรวมเรื่องสั้น

รางวัลดีเด่น บอโบไม้สระอานอหนูไม้โท ผู้ประพันธ์ แฉคำ ปั่นณะศักดิ์

รางวัลชมเชย มี 2 รางวัล ได้แก่

1. เกสรปรารถนา ผู้ประพันธ์ ประชาคม สุนาชัย
2. วิปริต ผู้ประพันธ์ จิรภัทร อังศุมาลี

กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ 3-5 ปี

รางวัลดีเด่น - ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย มี 1 รางวัล ได้แก่ เพื่อนบ้าน ผู้ประพันธ์ ระวี นิมมานะเกียรติ

กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กเล็ก

รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย มี 2 รางวัล ได้แก่

1. แม่มน้อยกับคาถาก่อนนอน ผู้ประพันธ์ ชีวัน วิสาสะ
2. หุ่นไล่กาเพื่อนรัก ผู้ประพันธ์ ปุณยวีร์

หนังสือสารคดีสำหรับเด็ก

รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี

หนังสือบันเทิงสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี

รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย มี 1 รางวัล ได้แก่ พยานปากเอก ผู้ประพันธ์ ภาณุมาศ ภูมิถาวร

หนังสือสารคดีสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี

รางวัลดีเด่น ดอกไม้บานที่เกาะใต้ ผู้ประพันธ์ ชีรพร คงพล

รางวัลชมเชย มี 2 รางวัล ได้แก่

1. แม่ลูกปลุกต้นไม้ ผู้ประพันธ์ ชมัยกร แสงกระจ่าง
2. 18 ชุมชนหัตถกรรม ภูมิปัญญาโบราณ กรุงเทพมหานคร ผู้ประพันธ์ อังคาร

หนังสือร้อยกรองสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี

รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย เกมทายคำ นำให้รักหลักภาษา 1 ผู้ประพันธ์ จงจิต นิมนานนรเทพ

กลุ่มหนังสือการ์ตูนและ/หรือนวนิยายภาพ

รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือเล่มใดสมควรได้รับรางวัล

รางวัลชมเชย มี 3 รางวัล ได้แก่

1. สามซ่าผจญภัย 1 ตอนสมบัติเจ้าคุณปู่ ผู้ประพันธ์ วัชรพล พงษ์ไพศาล และวารสารด์ รับผิดชอบ
2. นักสู้เต็มร้อย ผู้ประพันธ์ คิว
3. นางฟ้าคนใหม่ ผู้ประพันธ์ อัมพร เปื้อขุนทด

กลุ่มหนังสือสวยงาม

หนังสือสวยงามทั่วไป

รางวัลดีเด่น พระพุทธรูป มรดกล้ำค่าของเมืองไทย ผู้ประพันธ์ ทศพล จังพานิชย์กุล

รางวัลชมเชย มี 3 รางวัล ได้แก่

1. ทวารวดี ต้นประวัติศาสตร์ไทย ผู้ประพันธ์ ดร.ธิดา สาระยา

- ประวัติและวัตถุมงคลหลวงพ่อดาว ผู้ประพันธ์ ชัยฤทธิ์ พันธุ์ทอง
- เรือ : วัฒนธรรมชาวน้ำลุ่มเจ้าพระยา ผู้ประพันธ์ สุเนตร ชุนทรานนท์ และคณะ

หนังสือสวยงามสำหรับเด็ก

รางวัลดีเด่น การละเล่น ผู้ประพันธ์ น้านกสุก

รางวัลชมเชย มี 3 รางวัล ได้แก่

- นกสุกน้อยเรียนรู้ศัพท์ ตอนสนุกในบ้าน ผู้ประพันธ์ พี่ทับทิม
- ปากกาของใคร ผู้ประพันธ์ เกริก ยืนพันธ์
- เล่นกลางแจ้ง ผู้ประพันธ์ ชีวัน วิสาสะ

ข่าวบุคลากร

❀ ขอแสดงความยินดี

รองศาสตราจารย์ทศพร คล้ายอุดม ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง และรองศาสตราจารย์สุภัทรา วันทายนต์ รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายวิชาการวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาวชิรมงกุฎ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2546 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ชาว สก. ทุกคนขอร่วมแสดงความยินดี และภาคภูมิใจในเกียรติประวัติอันสูงส่ง มา ณ โอกาสนี้

❀ เลื่อนข้าราชการ จำนวน 3 ราย

- นางวรมน ทิพย์โกสัย บรรณารักษ์ 5 เลื่อนเป็นบรรณารักษ์ 6
- นายชนกร ช่อไม้ทอง นักเอกสารสนเทศ 4 เลื่อนเป็นนักเอกสารสนเทศ 5
- นางสาวกนกพร อัทธายุวรรณ นักเอกสารสนเทศ 4 เลื่อนเป็นนักเอกสารสนเทศ 5

นานาสาระ

ทิศทางนโยบายและแนวทางการวิจัยแห่งชาติ(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

วิสัย สดงคุณท์*

พุททชาด เผน โผน*

ทิศทางการศึกษาที่ 4 การวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของประเทศไทย

การวิจัยที่อยู่ในทิศทางนี้ ต้องเป็นการวิจัยในลักษณะรวบรวมข้อมูลและเป็นข้อมูลที่ยังไม่เคยทำมาก่อน ยังไม่รวมถึงการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา โดยพิจารณาด้านแหล่งที่เก็บข้อมูล กาลเวลาที่เก็บข้อมูล วิธีการและเทคโนโลยีในการเก็บข้อมูลหรือถ้าเคยทำมาแล้วต้องเป็นการเก็บข้อมูลที่ถูกต้อง

**บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ 9 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

และมีเหตุผล

การวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของประเทศไทยมีแผนวิจัย 6 แผน 21 หัวข้อวิจัยคือ
แผน 1 แผนวิจัยศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

1. การวิจัยศักยภาพทางการศึกษา*
2. การวิจัยโรคที่พบบ่อยและเป็นปัญหาในประเทศไทยที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน และความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว*
3. การวิจัยศักยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภูมิปัญญาของคนไทย*
4. การวิจัยภูมิปัญญาไทยในการรักษาบำบัดโรค*
5. การวิจัยศักยภาพทางกฎหมาย การเมือง การปกครอง โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance)
6. การวิจัยศักยภาพแรงงานในระดับต่าง ๆ ในประเทศ และที่อยู่ต่างประเทศ
7. การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพทางปัญญา
8. การวิจัยศักยภาพอารยธรรมและปรัชญาตะวันออก

แผน 2 แผนวิจัยศักยภาพทางเกษตร เกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมของประเทศ

1. การวิจัยศักยภาพบุคลากร ทรัพยากรธรรมชาติด้านเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม*
2. การวิจัยศักยภาพการผลิตทางเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในและนอกประเทศ*
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้เกิดคุณค่าเสริม*

แผน 3 แผนวิจัยศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. การวิจัยฐานข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศเปรียบเทียบกับสากล*
2. การวิจัยศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและเทคโนโลยีท้องถิ่น*
3. การวิจัยศักยภาพในการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศและการพัฒนาเทคโนโลยีที่นำเข้าจากต่างประเทศ*

แผน 4 แผนวิจัยศักยภาพด้านภูมิประเทศและธรรมชาติของประเทศ

1. การวิจัยเพื่อลดการเสื่อมโทรมของธรรมชาติพื้นฐานเดิมของประเทศ*
2. การวิจัยการสำรวจเพื่อขึ้นทะเบียนพืชและสัตว์ในประเทศที่ใช้ประโยชน์แล้ว และที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์*

แผน 5 แผนวิจัยศักยภาพด้านทรัพยากรและพลังงาน

1. การวิจัยหาศักยภาพของทรัพยากรที่อยู่ในประเทศไทยเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน*
2. การวิจัยทรัพยากรในภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ*

แผน 6 แผนวิจัยศักยภาพด้านการบริหารจัดการ

1. การวิจัยศักยภาพการบริหาร การจัดการ ขององค์กรภาครัฐและเอกชน*
2. การวิจัยการบริหารจัดการเงินทุนด้านการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม
3. การวิจัยศักยภาพการจัดการแรงงานระดับต่าง ๆ ในประเทศไทย

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ

เนื้อหาสาระของนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติฉบับที่ 6 มีประเด็นและแนวทางการวิจัย

แตกต่างจากนโยบายและแนวทางการวิจัยฉบับก่อน ๆ คือเป็นนโยบายและแนวทางการวิจัยเฉพาะเจาะจง (Focused) ซึ่งฉบับก่อน ๆ เน้นแบบมีแนวทางกว้าง ๆ (Comprehensive)

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ 2 การวิจัยประยุกต์

ส่วนที่ 3 การวิจัยพื้นฐาน

ส่วนที่ 4 ระบบการวิจัยและการบริหารการวิจัย

ผู้เขียนจะให้ข้อมูลเฉพาะส่วนที่ 1 เท่านั้น เนื่องจากมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับทิศทางการวิจัยของชาติโดยตรง

ส่วนที่ 1 ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ

ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนา ได้พิจารณาให้มีการส่งเสริมให้ดำเนินการวิจัยในด้านต่าง ๆ ที่ประเทศมีศักยภาพ คือ ในด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม ด้านสุขภาพ และด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

ศรีสะเกษ

คำขวัญ

ศรีสะเกษ แดนปราสาทขอม หอมกระเทียมดี

มีสวนสมเด็จ เขตดงลำดวน หลากล้วนวัฒนธรรม

ตราประจำจังหวัด

รูปปราสาทหิน

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

♥♥♥ ขอเชิญชาว สก. ร่วมแต่งกายผ้าไทย เพื่อสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายของไทย ♥♥♥

๔๔ ระบบมีมาตรฐาน บริการมีคุณภาพ ๔๔